

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 123

Warszawa, 28 listopada 2023 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o ustanowieniu Narodowego Dnia Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marcina Romanowskiego.

(-) Mariusz Gosek; (-) Norbert Jakub Kaczmarczyk; (-) Sebastian Kaleta; (-) Mariusz Kałużny; (-) Jan Kanthak; (-) Janusz Kowalski; (-) Maria Kurowska; (-) Sebastian Łukaszewicz; (-) Dariusz Matecki; (-) Jacek Ozdoba; (-) Marcin Romanowski; (-) Edward Siarka; (-) Piotr Uruski; (-) Marcin Warchoń; (-) Michał Woś; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Michał Wójcik.

U S T A W A

z dnia ... 2023 r.

o ustanowieniu Narodowego Dnia Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny

W hołdzie bohaterom – uczestnikom narodowego zrywu ziemi zamojskiej z lat 1942 – 1944 – oraz dzieciom, szczególnym ofiarom represji okupanta, stanowi się, co następuje:

Art. 1. Dzień 27 listopada ustanawia się Narodowym Dniem Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny.

Art. 2. Narodowy Dzień Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny jest świętem państwowym.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem niniejszego projektu jest ustanowienie 27 listopada świętem państwowym: Narodowym Dniem Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny – dla upamiętnienia zrywu z lat 1942 – 1944 i złożenia hołdu jego bohaterskim uczestnikom oraz dzieciom – szczególnie okrutnie potraktowanym ofiarom represji okupanta.

Powstanie Zamojskie było jednym z najważniejszych, największych i najdłużej trwających zbrojnych wystąpień antyhitlerowskich na terenie okupowanej Polski w okresie II wojny światowej. Rozpoczęło się ono w odpowiedzi na realizację polityki nazistowskich Niemiec, podjętej w celu osiedlenia na terenach Zamojszczyzny ludności niemieckiej z innych krajów Europy. Okupanci planowali przekształcić okoliczne ziemie w niemiecką kolonię, a Polaków masowo wysiedlić, poddać germanizacji lub eksterminacji. W wyniku realizacji zbrodniczych zamierzeń wysiedlono 110 000 ludzi, z czego ok. 30 000 stanowiły dzieci.

Najmłodsi mieli zostać zamordowani, o ile nie zostali wcześniej przekazani niemieckim rodzinom celem zgermanizowania.

Pierwsze z wysiedleń rozpoczęły się Skierbieszowie w nocy z 27 na 28 listopada 1942 r. Właśnie stąd proponuje się ustanowienie dnia 27 listopada Narodowym Dniem Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny, ponieważ rozpoczęcie przymusowych wysiedleń wzbudziło zdecydowany sprzeciw lokalnej ludności i władz Polskiego Państwa Podziemnego, które podjęły decyzję o rozpoczęciu militarnego oporu.

Podczas powstania polscy partyzanci przeprowadzali liczne akcje dywersyjne, ataki na niemieckie garnizony oraz odbijali dzieci i więźniów politycznych. Stoczyli wiele potyczek i bitew. Powstanie trwało przez kilkanaście miesięcy, pomimo dramatycznie trudnych warunków i przewagi niemieckich sił okupacyjnych. Szacuje się, że w wyniku zrywu i wiążących się z nim represji wobec ludności cywilnej zginęło około 13 tysięcy Polaków. Złożona ofiara powstańców pozwoliła jednak istotnie zahamować realizację zbrodniczych zamierzeń wyeliminowania ludności polskiej z całego obszaru objętego walkami.

Historia przedmiotowego zrywu ukazuje, że wspaniałe tradycje patriotyczne kultywowane przez pokolenia zaowocowały jednością w godzinach próby, żołnierską odwagą i męstwem w zmaganiach zbrojnych i skutecznym osiągnięciem celu – ochrony ludności przed zbrodniczymi planami hitlerowskiego okupanta. Dokonało się to przy współpracy zjednoczonych ponad podziałami różnych organizacji zbrojnych reprezentujących odmienne przekonania polityczne. W starciach z siłami niemieckimi stanęli żołnierze Armii Krajowej, Batalionów Chłopskich, a także Gwardii Ludowej, złączeni we wspólnym celu walki na rzecz Ojczyzny, wymagającej poświęcenia w latach nasilenia się okupacyjnej tyranii.

Znaczenie Powstania Zamojskiego dla regionu i całej naszej Ojczyzny jest trudne do przecenienia. Stanowi ono wyraz heroizmu i determinacji Polaków, a także jest dobitnym dowodem, że walka o wolność i niezależność Rzeczypospolitej przeciw opresji totalitaryzmu nie ustała z momentem klęski kampanii wrześniowej, ale kontynuowana była dalej po rozpoczęciu okupacji ziem polskich. Powstanie Zamojskie jest najdobitniejszym znakiem walki o zachowanie tożsamości narodowej na objętych starciami terenach, a jego dziedzictwo stanowi istotny element kształtujący poczucie dumy z polskiej historii.

Upamiętnione projektem ustawy Powstanie Zamojskie na kartach polskiej historii zapisało się jako przełomowy zryw. Pamięć o nim stała się niezbywalnym elementem regionalnej tożsamości. Zasługi jego bohaterskich uczestników, ogromnie ważne dla dziejów najnowszych naszej Ojczyzny, zasługują wciąż na najwyższe uznanie. Omawiana insurekcja, chociaż mocno zakorzeniona w lokalnej pamięci historycznej, w świadomości ogólnopolskiej funkcjonuje w stopniu nieadekwatnym do swojego żywotnego znaczenia i doniosłego wpływu na dalsze losy państwowości Rzeczypospolitej. Tak znaczący dla Polski czyn zbrojny w sposób szczególny zasługuje, aby nadać mu należną rangę ogólnopolskiego święta państwowego, by na trwałe zagościł w świadomości następnych pokoleń Polaków.

Na upamiętnienie w sposób wyjątkowy zasługują w równym stopniu Dzieci Zamojszczyzny, o których pamięć nie zatarła się z upływem lat. Nieuzasadnione represje w nie wymierzone były szczególnie dotkliwe dla uciemnzonego okupacją narodu. Wiele z nich stało

się ofiarami zbrodniczych eksperymentów medycznych. Wysyłanie na roboty przymusowe do III Rzeszy dopełniło tragiczny los najmłodszych Zamojskich ofiar.

Ból po ich stracie w znacznej mierze dalej nie ustał. Większość z uprowadzonych najmłodszych zginęła; z tych zaś, którzy zostali przekazani do germanizacji, jedynie niewielu udało się odzyskać ich polskim rodzinom. Martyrologia Dzieci Zamojskich w najwyższym stopniu zasługuje na należyte upamiętnienie w formie święta państwowego.

Zasadne jest, aby zarówno poświęcenie uczestników Powstania Zamojskiego, jak i pamięć o ofiarach, zwłaszcza tych najmłodszych, uczcić w ramach jednej uroczystości państwowej. Obchodzenie obu świąt razem, jako jednego dnia pamięci, byłoby sposobem na uhonorowanie wszystkich ofiar i podkreślenie ważności zarówno Powstania, jak i tragedii Dzieci Zamojszczyzny.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązкови przedstawiania właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie spowoduje skutków gospodarczych i finansowych, nie rodzi dodatkowych kosztów, w tym nie powoduje obciążenia budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy nie dotyczy praw i obowiązków przedsiębiorców (ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców).

Projekt rodzi pozytywne skutki społeczne, uwrażliwiając obywateli na istotne wydarzenia z losów naszej Ojczyzny.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r., w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu nostryfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U., poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega nostryfikacji.

Warszawa, 1 grudnia 2023 r.

BAS-WAPEiM-201/23

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAZ GŁÓWNY
Lp. DS. 1120. 464. 2023
Lp. wpływu 4. 12. 2023

**Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o ustanowieniu Narodowego Dnia Powstania Zamojskiego i Pamięci
Dzieci Zamojszczyzny (przedstawiciel wnioskodawców:
poseł Marcin Romanowski)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zmierza do ustanowienia Narodowego Dnia Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny. Ma on przypadać 27 listopada i mieć charakter święta państwowego.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zagadnień stanowiących przedmiot projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

dział obsługi prezydium sejmiku
Lp. DS. 1120. 16. 6. 2023
Lp. wpływu 04. 12. 2023

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o ustanowieniu Narodowego Dnia Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

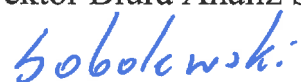
Marek Jaśkowski

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 1 grudnia 2023 r.

BAS-WAPEiM-202/23

OPINIETANIA I D-0Y SZEFA 13
L. dz. DS. 1120-464. 2023(2)
L. dz. wpływu 4. 12. 2023

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o ustanowieniu Narodowego Dnia Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marcin Romanowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt zmierza do ustanowienia Narodowego Dnia Powstania Zamojskiego i Pamięci Dzieci Zamojszczyzny. Ma on przypadać 27 listopada i mieć charakter święta państwowego.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projekt nie jest więc projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Marek Jaśkowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Sobolewski

Przemysław Sobolewski

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. 505-WP.020.16.5.2023

Data wpływu 04.12.2023